

MICKIE KÅSERAR & TYCKER TILL...

Här får du ta del av såväl professionellt tyckande som högst personliga funderingar. Låt dig förvänas, irriteras eller bara roas. **Mickie Gustafson** är Leg. humanpsykolog med specialinriktning på relationen hund – människa. Hon har arbetat med hund-ägarutbildning i drygt 30 år och driver utbildningsföretaget Karisma. **OBS! Eventuella personer eller hundar på bild har inget samband med artikelinnehållet.**

Välj rätt hund till barnen

När man har tänkt igenom allt det där om huruvida man har tid och möjlighet att ge en hund det den behöver. Om man själv är beredd att ta över där barnen inte kan och förmår (vilket kan vara oftare än man kanske tänkt) och om åtminstone en vuxen också längtar (nästan lika mycket som barnen) efter en hund. Ja, då kan det vara läge att börja fundera på vilken hund som kan vara lämplig.

De flesta barn mår bra av och lär sig många positiva saker av att växa upp med djur. Förutsatt att de får god handledning och i övrigt har allt det barn behöver för att må bra (ett djur i sig är inte tillräckligt).

Men innan barnet är cirka tolv år kan man nog inte förvänta sig att barnet kan ha en "egen" hund. Med egen menar jag en hund som de själva kan ta största ansvaret för, ge mat, rasta (eventuellt), borsta, vårda etcetera. Även när barnet har uppnått denna ålder kan det till och från vackla något med själva ansvarstagandet.

Här gäller det som förälder att finna en balansgång mellan att å ena sidan faktiskt hjälpa till när det behövs (även barn har svackor) och att inte tjata så att det som egentligen var tänkt att bli roligt enbart blir ett trist åtagande. Många djurentusiastiska barn har nog tappat stinget därför att alla krav till sist har blivit dem övermäktiga. Å andra sidan gäller det naturligtvis att ge barnen en chans att verkligen få ta det ansvar som ju kanske var ett av syftena – och också glädjen med ett djurinnehav.

Ge barnen en hund de klarar

Alltför många gånger har jag sett förhoppningar grusas och hur drömmen om den alldeles egna hunden har kommit på skam därför att hunden var alldeles för svår att klara på egen hand. För även om en vuxen alltid måste finnas till hands (mer eller mindre i bakgrunden, beroende på barnets ålder förstås) så ligger ju ändå en stor del av tjugningen i att kunna ta hand om den egna hunden alldeles själv – nästan.

För att detta ska bli görligt kan vi som vuxna medverka till att ge de bästa förutsättningarna genom att "hjälpa" till med själva valet av hund. Det betyder inte att valet helt igenom är vårt, men med lite smidighet och en gnutta pedagogik kan vi ju vara med och

ge förslag på lite olika hundraser som vi tror att barnen kan klara.

Stor eller liten?

Att en hund som ska vara barnets "egen" inte bör vara alltför stor är kanske självklart, men kan ändå behöva en liten förklaring. Ju större hunden är, desto svårare kan den tänkas bli för barnet att hålla kvar i kopplet när och om hunden vill dra iväg (vilket många hundar faktiskt vill lite då och då). En stor hund kan dessutom ställa till mer skada än en liten. Det är viktigt att minnas att många barn, oavsett vad vi vuxna säger, kommer att skuldbelägga sig själva om något händer.

En väldigt liten hund å andra sidan kan kräva lite extra hänsynstagande från alla i familjen. Och vissa mindre hundar kan också vara "skörare" än andra, vilket man kanske också ska tänka på om det finns många stora och burdusa hundar i området där man bor eller om det finns fler barn i familjen (små barn och små hundar kan kräva lite extra passning).

Välj ras med omsorg

Det finns hundraser som är lätta och raser som är svårare. Det finns de som är mer lämpade som förstagångshundar medan andra kräver större rutin, erfarenhet och handlag av sin ägare. Och när vi är med och väljer hund till barnen kan vi (om det behövs) hjälpa dem genom att styra in dem på "rätt" ras eller rasgrupp.

Den gruppindelning som finns ger en ganska god uppfattning om sådant som exempelvis olika hundrasers ursprung och historia och om de olika rasernas användningsområden samt vad som krävs för att utföra de tänkta arbetsuppgifterna. Detta finns bland annat att läsa om i olika rasböcker och på Kennelklubbens hemsida. Där finns alla grupper och raser representerade.

Tik eller hane?

Här råder olika uppfattningar. En del säger att en tik är lättare bland annat därför att hon inte blir lika påtagligt "hormonell och stökig" i puberteten samt att hon "bara" löper två gånger om året. Hanarna däremot är mer "drivna" hela året plus att många kan bli lite mer "svårmanövrerade", särskilt under puberteten. Å andra sidan kan en del tikar vara "griniga" framför allt i samband med skendräktighet eller löp.

I många fall kan detta avhjälpas genom att hunden kastreras, helst innan den har hunnit skaffa sig alltför besvärliga olater. Könneutrala hundar, det vill säga hundar som är kastrerade är vanligtvis enklare eftersom könshormoner bland annat driver på konkurrens. Men i valet mellan tik eller hane kan det vara minst lik viktigt eller viktigare att välja ras med omsorg.

Valp eller vuxen?

Det finns en del fördomar kring detta att skaffa vuxen hund istället för valp. Man tänker sig bland annat att den lilla valpen är lättare att forma till att bli den hund vi önskar. Och har vi den kunskap och färdighet som krävs har vi naturligtvis goda förutsättningar att lyckas med detta.

Men också den vuxna hunden går att forma. Uttrycket "det går inte lära gamla hundar sitta", handlar egentligen inte så mycket om hundar. Många tycker kanske också att valpen är så liten och "gullig" att det därför passar bättre att barnets första egna hund ska vara en valp.

Valpen är dock bara valp några månader och det finns många hundar som är både små och "gulliga" fast de är vuxna. Så en vuxen, "färdig" hund med "rätt" personlighet kan vara ett minst lika bra val som den söta, "ofärdiga" valpen.

Våga lita på barnens omdöme

Många barn gör faktiskt ganska kloka val som vi vuxna inte vill eller vågar lita på. I rådgivningssituationer, när människor alltså har anlitat mig för att få hjälp i valet av hund, har jag många gånger sett och hört hur barnen har gjort kloka val.

Men dessa val har inte alltid beaktats av de vuxna, helt enkelt därför att föräldrarna själva inte har "gillat" barnens val av hund. När så är fallet tror jag det är viktigt att man som vuxen tar ett steg åt sidan och tänker efter: Är detta en hund som barnen faktiskt har förutsättningar att klara men som jag själv av någon anledning inte "tycker om"?

Om det förhåller sig på det viset kan det vara lönt att försöka agera på ett "vuxet vis" och faktiskt lita på barnens omdöme och lyssna på deras önskemål. Vi kan komma att bli överraskade på många sätt.

Kanske kommer vi inte bara att inse hur kloka våra barn är. Vi kanske också kommer att upptäcka att en hundras vi inte ens "gillade", plötsligt är en hund vi älskar! Visst är väl barn – och hundar underbara läromästare? ◆